

Utbildningsinspektion i S:t Eriks gymnasium gymnasieskola och gymnasiesärskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	6
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt S:t Eriks gymnasium den 31 augusti, 1 september samt 5–6 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och S:t Eriks gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I S:t Eriks gymnasium intervjuades elever, personal skolledning i gymnasiet och gymnasiesärskolan samt föräldrar till elever i gymnasiet och gymnasiesärskolan. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga program och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

S:t Eriks gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	1 400
Gymnasiesärskola	98

S:t Eriks gymnasium ligger i centrala Stockholm och inrymmer gymnasieskola och gymnasiesärskola. Skolan är en av Stockholms stads största gymnasieskolor såväl till antal elever, program och lokalyta. I gymnasieskolan finns elprogrammet (EC) med samtliga nationella inriktningar, estetiska programmet (ES) med inriktningarna bild- och formgivning samt dans och teater, hantverksprogrammet (HV) med inriktningarna möbel och inredningssnickeri och frisör, individuella programmet (IV) med en servicemekanikerutbildning och en preparandkurs, naturvetenskapsprogrammet (NV) med inriktningarna bild, musik, högskolematematik samt naturvetenskap och teknikprogrammet (TE) med inriktningen datorteknik. Inom elprogrammet finns dessutom lärlingsutbildning i samarbete med energiföretaget Fortum. I gymnasiesärskolan finns estetiska programmet samt individuella programmet med yrkes- och verksamhetsträning.

I skolan finns även vuxenutbildning och kvalificerad yrkesutbildning vilka inte beskrivs eller bedöms i denna rapport.

Skolan har en rektor och fem biträdande rektorer. De biträdande rektorerna är ansvariga för ett eller flera program. Rektorn som har det övergripande ansvaret har även ett särskilt områdesansvar för bl.a. skolans läs- och skrivstudio, svenska som andraspråk och biblioteket. Gymnasieskolan tar emot elever från cirka 135 grundskolor. Gymnasiesärskolans elever kommer från såväl grundskola som obligatorisk särskola i Stockholm men även från ett flertal andra kommuner i länet.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid S:t Eriks gymnasium och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

S:t Eriks gymnasium är en stor skola i många avseenden. Den innehåller flera skolformer, många program samt elever och personal med varierad bakgrund och erfarenhet. Detta innebär att skolans verksamhet ofta är olika till sin karaktär och sitt innehåll varför vardagen ter sig olika för de elever som bedriver sina studier där. För många elever utgör den en god studiemiljö med rika möjligheter till lärande. Andra ser den mera som en plats att gå till för att umgås med kamrater i sin egen ålder och få ett visst lärande på köpet. För några blir skolans vardag en bekräftelse på ytterligare tillkortakommanden eller misslyckanden. Skolans personal har olika kompetenser och intresse att stödja och utveckla de olika individer de möter i utbildningssituationen.

Inspektörer mötte grupper av personal och en skolledning som är engagerade i sin skolas utveckling och har både idéer och kunskaper om hur en verksamhet kan utvecklas och förbättras. En skola måste rymma olikhet och variation men för att tillvarata de kunskaper och kompetenser som finns i skolan behövs ett tydligare strukturerat ledarskap och ett mera samlat kvalitetsarbete. I de olika dokument inspektörerna tagit del av under inspektionsarbetet framskyntar att skolans personal har god kännedom om sin egen skolas styrkor och svagheter. Denna kunskap och olika erfarenheter av genomförda utvecklingsinsatser bör

vara en god grund för ett fortsatt arbete där skolans resultat i alla avseenden förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Lokal kurs vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen)
- Studiehandledning på modersmålet ges inte till elever som behöver sådan (8 kap. 5 § gymnasieförordningen).
- Stödundervisning ges inte till alla elever som befaras inte nå kunskapsmålen i kursplanerna eller av andra skäl behöver särskilt stöd (8 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Gymnasieskolans och gymnasiesärskolans kvalitetsredovisningar är inte utformade i enlighet med förordningen (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Rektorn är inte ordinarie ledamot i elevvårdskonferensen (4 kap. 1 § gymnasieförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolans utvecklingsarbete i syfte att förbättra elevers resultat behöver ytterligare förbättras.
- Skolans personal bör förbättra elevers möjligheter till delaktighet i sina studier.
- Skolans arbete med åtgärdsprogram behöver utvecklas så att samtliga program har ett innehåll som överensstämmer med bestämmelserna.
- Rektors pedagogiska ledningsansvar behöver förtydligas och utvecklas.
- Hanteringen av skolans betygskatalog måste ses över så att den sker på ett för eleverna rättssäkert sätt.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

I läroplan för de frivilliga skolformerna ges uppdraget att skolan skall sträva mot att varje elev tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram. Vidare anges rektors ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Varje lärare gör uppföljningar av elevers kunskaper som underlag för mitterminsomdömen, betygssättning och utvecklingssamtal. Denna kunskap används i arbetet med enskilda elever eller den egna gruppen. Sammanställningar för att följa utvecklingen av kurser över tid eller skolans samlade resultatbild görs dock inte. Varje arbetslag sammanställer ett underlag till skolans kvalitetsredovisning utifrån ett antal kvalitetsaspekter. De olika programmen redovisar efter en gemensam mall men då deras åtaganden är olika är det inte möjligt att få någon samlad bild av skolans resultat utifrån dessa dokument.

Av nationell statistik framgår skolans genomsnittliga betygspoäng, andelen elever som fullföljde utbildningen inom fyra år, andelen elever behöriga till högskolestudier och andelen elever med betyget Godkänd eller högre i kärnämneskurserna, två karaktärsämneskurser samt projektarbete. I denna statistik redovisas dock endast resultat för elever som erhållit slutbetyg.

I skolans kvalitetsredovisning kommenteras inte skolans betygsresultat vare sig utifrån de sammanställningar som gjorts för de olika programmen eller utifrån nationell statistik. Det finns inte heller någon samlad redovisning kopplad till kunskapsmål i läroplan eller programmål.

Tabell 1 Uppgifter från nationell statistik avseende gymnasieskolans resultat

	S:t Eriks gymnasium			Kommunen			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Genomsnittlig betygspoäng	13,8	13,8	13,7	14,8	14,8	14,8	14,1	14,1	14,1
Andelen (%) med allmän behörighet till universitets- och högskolestudier	88,5	87,6	83,5	88,6	87,2	86,3	89,4	88,9	89,2
Andel (%) elever som fullföljde utbildningen inom fyra år	73,8	72,3	77,9	75,1	76,5	72,0	75,1	76,0	74,9

De värden som redovisas i tabellen ovan utgör snittet för skolans samtliga program. Variationen mellan programmen är dock stor. Elprogrammets resultat ligger de senaste åren över programmets riksgenomsnitt. Estetiska programmet redovisar resultat i paritet med rikssnittet medan hantverksprogrammet och det naturvetenskapliga programmet ligger under riksgenomsnittet. Teknikprogrammets resultat varierar över åren.

Personalen uttrycker att det är svårt att jämföra eller värdera skolans resultat då elevernas förkunskaper och meritvärde då de påbörjar sina studier varierar. Några studier för att följa elevernas kunskapsutveckling under deras tid i gymnasieskolan har dock inte gjorts. I samtalen med lärare visar det sig att de har en varierad överblick över enskilda elevers eller programmets kunskapsresultat. Lärare och mentorer följer de egna eleverna och kurserna och vet hur betygsresultaten varierat över tid. Lärare i karaktärsämnena uttrycker att det tydligaste och kanske också viktigaste kvittot på att eleverna lärt sig något visar sig i hur de klarar den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU).

I de underlag till kvalitetsredovisning som de olika programmen lämnat finns kunskapsresultat i form av betyg från alla eller några av kurserna engelska, matematik och svenska A samt svenska B. Av elprogrammets underlag framgår att samtliga elever som avslutade sin utbildning våren 2006 hade minst betyget Godkänd i A-kurserna i svenska och matematik. Av estetiska programmets redovisning framgår att samtliga elever når minst Godkänd i engelska och svenska och att måluppfyllelsen i matematik har ökat. Hantverksprogrammet gör jämförelser över tid och redovisar andelen elever för samtliga betygssteg i de fyra kurserna men då inga bedömningar är gjorda är det svårt att få någon överblick av resultatutvecklingen. Redovisningar av betyg saknas helt för individuella programmet, naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet.

Av nationell statistik går att utläsa att andelen elever med reducerat program har ökat på hantverksprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet men minskat på det estetiska programmet. Andelen elever med utökat

program är för skolan som helhet betydligt fler än andelen med reducerat program vilket tyder på att skolan trots de svårigheter man beskriver har en hög andel elever som bedöms kunna klara sina gymnasiestudier på ett godtagbart sätt. Vidare framkommer att skolans resultat på projektarbetet har försämrats de senaste åren. År 2006 hade endast 68 procent av eleverna på teknikprogrammet betyget Godkänd eller högre på projektarbetet. På naturvetenskapsprogrammet var motsvarande värde 87 procent och på elprogrammet 81 procent.

Inspektörerna bedömer att skolans resultat bör förbättras och ser positivt på det arbete som genomförs inom de olika programmen i detta syfte.

Gymnasiesärskolans lärare gav vid intervjun en tydlig bild av hur man lyckas eller inte lyckas att ge enskilda elever eller elevgrupper den planerade utbildningen. Resonemangen förs utifrån skolans uppdrag att förbereda för ett aktivt samhällsmedborgarskap, för fortsatta studier och förberedelser för arbetslivet. De beskrivningar lärarna gör tar sin utgångspunkt i de förutsättningar de ser hos enskilda elever. Resultaten beror på vilka individuella målsättningar som satts upp. Personalens exempel på goda resultat är bl.a. att elever går med i föreningar, lever ett rikt, aktivt och friskt liv samt att några flyttar hemifrån, ibland till andra delar av landet. Personalen uttrycker att de ser att de flesta elever utvecklar social mognad, ett gott självförtroende, självständighet och ökad jagkänsla. Den arbetsplatsförlagda utbildningen beskrivs av lärare också som en vändpunkt för många elever och att den i bästa fall leder till ett arbete efter utbildningen. Dock uttryckte samtliga intervjuade att alltför få bereds möjlighet till arbetsplatsförlagd utbildning (se vidare avsnittet Tillgång till utbildning).

För att elever skall kunna ta ansvar för sina studier krävs att de ges möjligheter till detta bl.a. genom att de får kunskap om och ges möjlighet att diskutera målen för utbildningen som helhet och för olika kurser. Inspektörerna såg flera exempel där elever var delaktiga i planeringen av sin verksamhet och att undervisningen utgick från individers olika kunskaper och förutsättningar men även exempel på motsatsen. Ett inslag i utbildningen vid besöket var diskussioner inför riksdagsvalet och det skolval som skulle genomföras. Här gav skolans lärare goda möjligheter till informationsinhämtande, diskussioner och kunskapsutveckling. I de samtal som fördes med elever och olika personalgrupper framkom dock att elevernas delaktighet varierar mycket både inom och mellan programmen. Att frågan i huvudsak är avhängig den enskilda läraren är alla intervjugrupper eniga om. Ofta upplever både elever och lärare att det är enklare att konkretisera målen i karaktärsämneskurser. De uttrycker också att det blir tydligt vad man kan eller inte kan direkt i undervisningssituationen. I skolans kvalitetsredovisning anges att måluppfyllelsen för hur elever ges kontinuerlig och tydlig återkoppling på sina studier inte är tillfredsställande. Inspektörerna instämmer i detta och bedömer att skolan bör arbeta för att förbättra elevers möjligheter till delaktighet i sina studier vilket inbegriper såväl planering av arbetet som att eleverna får kontinuerlig återkoppling på det egna arbetet och sin kunskapsutveckling.

Inspektörerna upplevde att de elever från gymnasieskolan och gymnasiesärskolan som deltog vid intervjuerna var lyhörda för varandra, kunde uttrycka sig väl och argumentera för sina åsikter. Dessa intryck förstärktes i de samtal som fördes vid spontana möten i korridorer, matsal och andra utrymmen i skolan.

I skolan finns en mångfald av människor vilket bidrar till en god stämning enligt samtliga intervjugrupper. Frågor om trygghet och trivsel diskuteras i klassråd och i skolkonferensen och i skolans kvalitetsredovisning anges att målupp-

fyllelsen för trygghet, trivsel och god arbetsmiljö är god. I intervjuer under inspektionen uttrycker skolans personal att det de senaste åren skett förändringar till det bättre så tillsvida att arbetsmiljön och stämningen blivit trevligare och att det råder en tillåtande atmosfär. I samtal beskriver elever och personal en stor skola med många program där eleverna lokalmässigt håller sig till sitt program som blir den naturliga tillhörigheten. Skolan har uppmärksammat och försöker förändra den situationen att alltför många elever kommer sent till lektioner och har hög frånvaro.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolläring och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I skolans lokala arbetsplan beskrivs att arbetet med värdegrunden skall formas utifrån skolans värdegrund, förståelse, öppenhet, respekt och ansvar (FÖRA). Detta beskrev även elever i samtal och hänvisade till skolans ”värdegrundsord”. I den lokala arbetsplanen anges att ett viktigt instrument för att diskutera normer och värden med eleverna är den lokala kursen livskunskap. Kursen är på 50 poäng och de för kursen angivna målen sammanfaller i allt väsentligt dels med de mål som uttrycks i läroplanens avsnitt normer och värden, dels med de sakområden som rektor har ett särskilt ansvar för att eleverna får kunskap om; sex och samlevnad, trafikfrågor, samt riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger. Inspektörerna förstår skolans syfte då det finns behov av diskussioner om dessa frågor. Sådana bör dock genomföras i andra former än inom en lokal kurs som betygssätts och ingår i elevers betygspoäng. Den värdegrund och de kunskapsmål som uttrycks i läroplanen skall genomsyra all verksamhet och inte omvandlas till lokala kurser. Inspektörerna bedömer därför att den lokala kursen livskunskap inte är i enlighet med bestämmelserna.

Skolan har påbörjat ett arbete att utforma ordningsregler i de olika elevgrupperna vilket slutligen skall ge underlag för de gemensamma ordningsreglerna för skolan. I gymnasieskolan och gymnasiesärskolan arbetar man både förebyggande och akut för att öka elevernas närvaro samt att eleverna skall komma i tid till lektionerna. Skolan har en gemensam utarbetad policy för närvaro/frånvaro men den följs i olika hög grad. Då elever kommer för sent till lektioner finns inget gemensamt förhållningssätt. Det förekommer att de får vänta längre eller kortare tid utanför klassrummet eller i något angränsande gruppum för att inte störa en påbörjad genomgång.

Skolan har mot bakgrund av redovisade resultat i olika undersökningar angivit åtgärder i den lokala arbetsplanen för att utveckla elevers delaktighet i sitt lärande och den formaliserade delaktigheten i skolans verksamhet. Inspektörerna bedömer att detta är ett förbättringsarbete som är nödvändigt utifrån diskussioner och beskrivningar under inspektionen.

Vid inspektionsbesöket i september hade arbetet med skolans likabehandlingsplan påbörjats och en sådan plan som beskriver skolans förebyggande arbete och åtgärder vid misstanke om kränkning finns nu. De åtgärder vid misstanke om kränkning som beskrivs utgår dock endast från perspektivet att elever krän-

ker varandra. Kränkningar kan även förekomma mellan personal och elev och inspektörerna förutsätter därför att även detta beaktas i det fortsatta arbetet med likabehandlingsplanen.

Vissa av eleverna med rörelsehinder i gymnasiesärskolan äter lunch i ett klassrum. Skolans strävan är att de skall äta tillsammans med övriga elever i gymnasiesärskolan i den gemensamma matsalen. För att eleverna skall få äta i lugn och ro har lunchtiden förlagts till kl.10.30 för gymnasiesärskolans samtliga elever då inga elever från övriga program har lunch. I intervju med elever framkom att det dels är för tidigt att äta lunch, dels upplevs som utpekande och kränkande. Eleverna uttryckte en önskan att äta tillsammans med elever från övriga program på skolan. Även om skolans intentioner har varit goda vill inspektörerna uppmärksamma skolans rektor på att lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever även innefattar bestämmelser mot indirekt diskriminering. Där uttrycks bl.a. att en elev inte får missgynnas av ett förfaringsätt som kan framstå neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar elever med visst funktionshinder.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Gymnasieskolans verksamhet uppvisar en stor variation där verksamhetens innehåll och arbetssätt diskuteras i programarbetslag och lärare emellan. I underlag för skolans kvalitetsredovisning ges exempel på att innehåll, arbetssätt och arbetsformer prövas och förändras i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Dock framträder även många exempel där måluppfyllelse eller brist på sådan endast diskuteras utifrån enskilda elevers intresse eller förkunskaper i ämnet. Skolans betygssammanställningar visar ibland att huvuddelen av eleverna erhåller betyget Icke godkänd på en kurs. De förklaringar som ges handlar i huvudsak om elevers prestationer medan undervisningens innehåll eller hur den genomförs alltför sällan diskuteras.

Elever och personal uttrycker att det ibland är svårt att fylla klassråds- eller mentorstiden med meningsfullt innehåll varför den schemalagda tiden inte alltid utnyttjas. Mot bakgrund av de behov av att diskutera normer och värden som skolans personal uttrycker i olika sammanhang borde det vara möjligt att gemensamt utveckla och strukturera verksamheten så att dessa möten används för meningsfulla aktiviteter.

Inspektörerna tog del av en varierad verksamhet i gymnasiesärskolan där utbildningen i stor utsträckning anpassas till varje elevs behov och där temaarbeten genomförs i syfte att integrera kärnämnen och karaktärsämnen. Intervjuade elever hade god inblick i målen för sitt program och de kurser de studerar. Graden av delaktighet i att planera den egna utbildningen varierar dock beroende av lärare. Vid besök och intervjuer framgick att några lärare efterfrågar elevernas medverkan och man planerar verksamheten tillsammans. Andra lärare kommer med färdiga planer vilka inte ger eleverna påverkansutrymme.

Skolan har påbörjat ett arbete för att skapa gemensamma rutiner för att registrera och följa upp elevers frånvaro. Detta bedömer inspektörerna som positivt då det vid inspektionen fanns en variation i hur detta hanterades.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Enligt gymnasieförordningen skall en elev ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. För elever som behöver särskilt stöd skall även åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det

framgå vilka behoven är, hur dessa skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Elevers rätt till särskilt stöd gäller skolans samtliga ämnen/kurser.

En möjlighet att individanpassa elevers studiegång är att rektor utifrån en bedömning av elevens studieförmåga kan besluta om reducerat eller utökat program för en elev. Rutinerna för dessa beslut har varierat i skolan mellan olika program. Skolans rektor har uppmärksammat detta och inspektörerna vill påpeka vikten av att rutiner skapas som gör att elever beviljas dessa möjligheter på ett likvärdigt sätt.

För att fånga upp elever med läs- och skrivsvårigheter görs ett screeningtest då eleverna börjar årskurs 1. Elever med låga resultat ges då möjlighet till stöd i en läs- och skrivstudio. Sådan studio finns även för stödundervisning i engelska.

De gymnasieelever som erhåller stöd i skolans olika studios eller av enskilda lärare upplever ofta detta positivt och de uppföljningar som gjorts inom de olika programmen visar att stödet fyller sitt syfte då fler elever når målen.

Elever och lärare beskrev i samtalen att stöd även går att få i andra ämnen och kurser men att detta varierar, ofta beroende på lärarens tid eller intresse. Diskussioner med den enskilda eleven om kunskapsutvecklingen ges ibland kontinuerligt under kursens gång men det är mera vanligt förekommande att det sker i samband med de så kallade mitterminsomdomena. Ofta återstår då en alltför liten del av kursen för att sätta in tillräckliga åtgärder om eleven bedöms ha svårt att nå målen. För elever som under det att en kurs pågår får ett omdöme att de inte nått målen i tillräcklig grad eller ges så kallad IG-varning utreds inte heller alltid stödbehovet.

Inspektörerna har tagit del av åtgärdsprogram med varierande innehåll. Det finns exempel på åtgärdsprogram som innehåller det som anges i förordningen medan andra endast är en information om vilket/vilka mål en elev inte uppnått och en uppmaning till eleven om ökad närvaro eller mera läxläsning. I vissa fall är det dokument som skolan kallar åtgärdsprogram endast ett protokoll från elevvårdskonferens eller en blankett där en elev ansökt om särskilt stöd.

Inspektörerna bedömer att det stöd som ges är av god kvalitet men att skolan inte lever upp till kraven att ge alla elever det särskilda stöd de behöver. Skolan bör också förbättra sina rutiner för att upprätta åtgärdsprogram så att det innehåller beskrivning av elevens behov, hur detta skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas.

I samtal med personalen framkommer att det finns elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål men inte erhåller sådant stöd. Elevers behov av studiehandledning på modersmålet måste därför utredas och tillgodoses i den omfattning som behövs.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

I Stockholms stad genomfördes under 2005/06 ett utvecklingsarbete för en likvärdig bedömning och betygssättning. Detta har bland annat lett till att skolan utarbetat en betygspattform med en generell nivå för betyget Godkänd som skall utgöra underlag för en likvärdig bedömning i alla kurser. Elever och lärare beskriver att det fortfarande är variation i hur skolans personal hanterar återkoppling och diskussion med eleverna om bedömning och betyg. Elever ges på olika sätt och i litet olika form mitterminsomdomen, i samband med detta kan även så kallad IG-varning ges. Diskussioner om elevernas resultat kommer ibland sent under kursen vilket gör möjligheterna till förändring små. Lärare

uttrycker att de känner sig mera säkra på bedömningar av elevers kunskaper i de kurser där det förekommer nationella prov. För att säkerställa sina bedömningar förekommer det att man rättar varandras prov eller att två lärare rättar samma prov. Det arbete som påbörjats i skolan för att säkerställa en likvärdig bedömning behöver enligt inspektörerna fortsätta.

Elever kan läsa A-kursen i svenska under ett år i skolans läs- och skrivstudio. De betygskriterier som finns angivna på skolans hemsida för detta omfattar inte samtliga nationella betygskriterier. Inspektörerna förutsätter att skolans samtliga elever bedöms och betygsätts utifrån de nationella betygskriterierna. Skolan kan göra undantag från vissa kriterier. Detta gäller dock endast för enskild elev som på grund av funktionshinder inte kan uppnå enstaka mål.

För att kartlägga elevernas kunskaper i gymnasiesärskolan genomförs introduktionssamtal med alla elever i årskurs 1 där föräldrar, biträdande rektor, skolsköterska och elevens mentor deltar. För att ge eleverna en bra fortsättning efter skolan genomförs ett avslutande samtal där elev, föräldrar, biträdande rektor, skolsköterska och psykolog deltar. Trots detta framgår vid intervjuer med elever, föräldrar och personal att rutinerna vid övergångar från obligatoriska särskolan till gymnasiesärskolan inte bidrar till att kunskapen om eleverna överförs på ett tillfredställande sätt. Lärare uppger att informationen är otillräcklig och kommer för sent. Individuella utvecklingsplaner upprättas för samtliga elever och dessa ligger till grund för de utvecklingssamtal som genomförs med föräldrar till omyndiga elever minst en gång per termin. Verksamhetsbesök och intervjuer ger en bild av att elevernas kunskapsutveckling följs noggrant av lärarna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Varje skola skall årligen upprätta en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse.

Varje kurs utvärderas av eleverna och dessa utvärderingar kan utgöra grund för förändringar eller förbättringsarbete. Diskussioner utifrån de genomförda utvärderingarna genomförs dock inte systematiskt på programmen eller i skolan som helhet. Det är upp till enskilda lärare eller lärargrupper att nyttja informationen. Inspektörerna bedömer att om de nu något spridda och ibland oanvända uppföljningarna sammanställs och analyseras finns ett bra underlag till systematiskt och gemensamt förbättringsarbete.

I S:t Eriks gymnasium har ett strukturerat kvalitetsarbete pågått sedan länge och man har i olika skeden haft stöd av konsulter för att utveckla arbetet. Arbetet startar i de olika programmen utifrån den egna arbetsplanen. Skolan levererar också in underlag till den kommungemensamma kvalitetsredovisningen och det är dessa två dokument, ett som omfattar gymnasieskolan och ett för gymnasiesärskolan, som benämns kvalitetsredovisning.

Programmets kvalitetsredovisningar utgår från ett antal huvudområden inom vilka olika mål/åtaganden anges. Därefter beskrivs de åtgärder/utvecklingsinsatser som skall vidtas och när de skall följas upp. Dessa dokument är kortfattade men av samtal under inspektionen framkom att det i programarbetslagen eller lärare emellan förekommer ett arbete med analyser och bedömningar av måluppfyllelsen som inte lyfts fram i skolans kvalitetsredovisning. Exempelvis har man förändrat undervisningen i gymnasiesärskolan utifrån det egna programmets redovisning. Sammanställningar eller bedömningar av måluppfyllelsen på individuella programmet görs inte.

Inspektörernas intryck är att delar av det arbete som pågår i lärargrupper och arbetslag för att analysera och bedöma verksamheten inte alltid används för att utveckla denna. I intervjuer med personal uttrycks även att framtagandet av skolans olika planer och kvalitetsredovisning bidragit till pedagogiska diskussioner men att arbetet varit tidsödande i relation till hur mycket det verkligen påverkat själva undervisningen.

Gymnasieskolans och gymnasiesärskolans kvalitetsredovisningar liknar mera verksamhetsberättelser där måluppfyllelsen uttrycks i vidtagna åtgärder och inte uppnådda resultat. Inspektörernas bedömning är därför att de två kvalitetsredovisningarna inte uppfyller kraven i bestämmelserna då de vare sig innehåller bedömningar av måluppfyllelse eller redogörelse för planerade åtgärder.

Ledning och intern kommunikation

Skolans ledning består av en rektor med ansvar för hela skolans verksamhet samt fem biträdande rektorer. De biträdande rektorerna ansvarar för ett eller flera program. Samtliga skolledare har även ansvar för en eller flera funktioner, exempelvis särskilt stöd, schema för skolan som helhet.

Rektor är relativt ny i skolan medan de biträdande rektorerna arbetat flera år vid skolan. Skolledningsgruppen har påbörjat diskussioner om en gemensam strategi för vissa frågor som exempelvis det elevstödande arbetet. Även frågor om beslutsvägar, vem som fattar beslut och hur de följs behöver enligt ledningsgruppen diskuteras och tydliggöras.

Under inspektionen framkom både i intervjuer, i dokument och iakttagelser av inspektörerna att självständigheten för de biträdande rektorerna är stor vilket får såväl positiva som problematiska konsekvenser. Skolan är stor både till antal elever, personal och program och de biträdande rektorerna kan vara med i verksamheten och ha en överblick och kontroll över arbetsområdet som inte vore möjlig för en rektor. Personal och elever ser som mera problematiskt att varje program skapat sina egna rutiner för projektarbetet. Den samlade kompetens skolan skaffat sig tas därför inte tillvara. Elever upplever att skillnaderna leder till att de ges olika förutsättningar. Exempelvis beskrev elever på frisörutbildningen en rutin där ingen elev skulle påbörja sitt projektarbete förrän alla elever lämnat in sin plan. Det finns även olikheter i hur de biträdande rektorerna man ser på arbetsmiljö och mentorsansvar vilket elever upplever som orättvist. Inspektörerna uppfattar att skillnaderna ofta beror på att man inte diskuterat frågan i ledningsgruppen än ett det varit ett aktivt ställningstagande att göra på olika sätt.

Betygskataloger och betyg hanteras för programmen var för sig. Rektors och de biträdande rektorernas ansvar för dessa dokument är otydlig vilket inspektörerna bedömer inte vara rättssäkert för eleverna. Rektor har delegerat ansvaret för elevvårdskonferenser till de biträdande rektorerna och är därför inte själv ordinarie ledamot av konferensen vilket inte är i enlighet med bestämmelserna.

De biträdande rektorerna framhåller vikten av närvaro och delaktighet som viktiga ingredienser i sitt ledarskap. Lärare vill bli sedda och få återkoppling på sitt arbete och det finns också en önskan att rektor eller biträdande rektor skall finnas tillhands om det uppstår problem som snabbt behöver lösas. Samtidigt upplever de sig ofta gå en balansgång mellan att finnas tillhands och att inte blanda sig i lärares arbete. Lärare uttrycker det ofta som att de trivs med den frihet och det förtroende de känner från skolledningen men önskar flera besök i sin verksamhet.

Inspektörerna bedömer att ett ökat pedagogiskt ledningsansvar bör utvecklas så att bedömningar av måluppfyllelse och arbete som pågår inom de olika programmen på ett tydligt sätt används för att förbättra skolans verksamhet. Även rektors ansvar för verksamheten som helhet bör förtydligas och utvecklas.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

I S:t Eriks gymnasium finns ett flertal program med olika inriktningar vilket ger god tillgång till utbildning inom många kurser.

I Stockholms kommun andordnas modersmålsundervisning på tid efter ordinarie skoldags slut i Språkcentrums regi.

Gymnasiesärskolan genomför inför varje läsårs start s.k. inpraktikveckor. Detta innebär att elever under en vecka tillsammans med föräldrar kan besöka skolan för information, besöka lektioner och möta alla lärare. Detta förfaringssätt ger eleverna ytterligare information och kunskaper inför sitt val.

Tillgång till personal

Skolan har god tillgång till personal av olika slag och flertalet av de lärare som arbetar i skolan har utbildning för den verksamhet de bedriver. Av nationell statistik för 2005 framgår att antalet lärare per 100 elever är 7,7 och andelen med pedagogisk utbildning är 5,6. I övrigt finns tillgång till personal för elevhälsa och studie- och yrkesvägledning.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Ewa Hallberg

Iréne Sehlin

Nils- Åke Andersson

Ann-Kathrin Hedberg

Anna Kjellberg

Monika Norberg